

การศึกษาคำอธิบายประกอบการแสดงในบทละครเรื่อง
ลา กองตาทริช โชีพ เลส แซสส์ และ รีโนเชรอส ของอโยเนสโก

นางสาว สัจจินดา ศิริสวัสดิวัฒนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาตะวันตก

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-428-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16658899

L'ETUDE DES DIDASCALIES DANS TROIS PIECES D'IONESCO:

LA CANTATRICE CHAUVE, LES CHAISES, RHINOCEROS

Mademoiselle Sujinda Siriswatwattana

Cette thèse fait partie des Etudes Supérieures conformément au

Règlement du Diplôme d'Etudes Supérieures

Section de Langues Occidentales

L'Ecole des Gradués

Université Chulalongkorn

1995

ISBN 974-631-428-9

Sujet : L'ETUDE DES DIDASCALIES DANS TROIS PIECES D'IONESCO:

LA CANTATRICE CHAUVE, LES CHAISES, RHINOCEROS

Par : Mademoiselle Sujinda Siriswatwattana

Département : Langues Occidentales

Directeur de Thèse : Monsieur Paniti Hoonswaeng

Accepté par l'Ecole des Gradués, Université Chulalongkorn comme
faisant partie de la Maîtrise, conformément au règlement du Diplôme de
Maîtrise:

Santi Thoongsuwan
..... Doyen de l'Ecole des Gradués
(Associate Professor Santi Thoongsuwan, Ph.D.)

Le Jury

Témie Phironswad Présidente
.....
(Madame Témie Phironswad, Ph.D.)

P. Hoonswaeng
..... Directeur de Thèse
(Monsieur Paniti Hoonswaeng, Ph.D.)

Kachitra Bhangnanda Membre
.....
(Mademoiselle Kachitra Bhangnanda, Ph.D.)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุจินดา ศิริสวัสดิ์วัฒนา : การศึกษาคำอธิบายประกอบการแสดงในบทละครเรื่อง
ลา กองดาทริช โซฟ เลส์แซสส์ และ ริโนเซออส (L'ETUDE DES DIDASCALIES DANS
TROIS PIECES D'IONESCO : LA CANTATRICE CHAUVE , LES CHAISES ,
RHINOCEROS)

อ.ที่ปรึกษา ผศ.ดร. ปณิธิ หุ่นแสวง, 173 หน้า. ISBN 974-631-428-9

บทละครแบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่คือบทเจรจา และคำอธิบายประกอบการแสดง บทเจรจายเป็นถ้อยคำของตัวละคร ส่วนคำอธิบายประกอบการแสดงเป็นถ้อยคำของผู้เขียนเพื่อกำหนดบริบทของบทเจรจาได้แก่ ผู้พูด คู่สนทนา และองค์ประกอบต่างๆของสถานการณ์ ตามปรกติ เรามักให้ความสำคัญแก่บทเจรจามากกว่า โดยมองข้ามความสำคัญของคำอธิบายประกอบการแสดงไป อย่างไรก็ตามนักแต่งบทละครร่วมสมัยโดยเฉพาะอโยเนสโกให้ความสำคัญแก่คำอธิบายประกอบการแสดงเป็นอย่างมาก เขากล่าวว่าบทละครของเขาไม่ได้ประกอบด้วยบทเจรจาเท่านั้น แต่ยังมีคำอธิบายประกอบการแสดงด้วย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะคำอธิบายประกอบการแสดงโดยการวิเคราะห์โครงสร้างของคำอธิบายประกอบการแสดง พร้อมทั้งศึกษาบทบาทของคำอธิบายประกอบการแสดงที่มีส่วนกำหนดบริบททั้งในด้านสถานที่ เวลา วัตถุ การแสดงออกด้วยท่าทาง และเสียงประกอบการแสดง ซึ่งช่วยให้เข้าใจตัวละครและโลกทัศน์ของอโยเนสโก โดยเลือกศึกษาคำอธิบายประกอบการแสดงของบทละครสามเรื่องคือ ลา กองดาทริช โซฟ เลส์แซสส์ และ ริโนเซออส

จากการศึกษานี้พบว่า คำอธิบายประกอบการแสดงมีส่วนสำคัญไม่น้อยไปกว่าบทเจรจา บทเจรจาและคำอธิบายประกอบการแสดงเป็นส่วนเติมเต็มซึ่งกันและกัน เพราะคำอธิบายประกอบการแสดงสามารถขยายความ เสริม เน้นบทเจรจา จนอาจแปรเปลี่ยน ขัดแย้ง และบางครั้งก็สามารถแทนที่บทเจรจาได้ด้วย ดังนั้นคำอธิบายประกอบการแสดงจึงมีส่วนช่วยให้เข้าใจบทเจรจา และตีความบทเจรจาได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

ภาควิชา ภาษาฝรั่งเศส
สาขาวิชา ภาษาตะวันตก
ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่อนิสิต สุจินดา ศิริสวัสดิ์วัฒนา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร. ปณิธิ หุ่นแสวง
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C310712 : MAJOR FRENCH

KEY WORD: IONESCO / DIDASCALIES / LA CANTATRICE CHAUVÉ / LES CHAISES / RHINOCEROS

SUJINDA SIRISWATWATTANA : L'ETUDE DES DIDASCALIES DANS TROIS
PIECES D'IONESCO : LA CANTATRICE CHAUVÉ, LES CHAISES, RHINOCEROS.

THESIS ADVISOR : ASSIS.PROF. PANITI HOONSWAENG, Ph.D. 173 pp.

ISBN 974-631-428-9.

Le texte de théâtre se compose de deux grandes couches: le dialogue et les didascalies ou les indications scéniques. Dans le dialogue ce sont les personnages qui parlent, tandis que dans les didascalies c'est la voix de l'auteur qui attribue à chaque personnage son discours et sa situation. En général, on s'intéresse plus aux répliques des personnages qu'aux indications scéniques. Pourtant les auteurs contemporains comme Ionesco accordent une place importante aux didascalies. Ionesco déclare que "mon théâtre n'est pas seulement un dialogue mais il est aussi les indications scéniques".

Cette recherche est consacrée à l'étude de la structure du texte didascalique et de son rôle dans la détermination de l'espace, du temps, de l'objet, de la gestuelle et du bruitage. Ces éléments reflètent la réalité des personnages et la vision du monde de l'auteur. Pour cette étude, trois pièces représentatives d'Ionesco ont été choisies comme corpus: La Cantatrice chauve, Les Chaises, Rhinocéros.

Nous verrons que les didascalies dans le théâtre d'Ionesco ne sont pas moins importantes que le dialogue, mais que les deux couches sont complémentaires. Les didascalies ne servent pas seulement à souligner le dialogue, mais elles peuvent aussi l'altérer, le contredire, ou même le remplacer. Le texte didascalique vise à construire le contexte du dialogue et à éclairer la situation, les motivations des personnages et le sens du discours théâtral.

ภาควิชา.....ภาษาฝรั่งเศส.....

สาขาวิชา.....ภาษาตะวันตก.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิสิต..... Sujinda Siriswatwattana.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... Paniti Hoonswaeng.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

DEDICACE

Qu'il me soit permis d'exprimer ici ma reconnaissance la plus sincère à Monsieur Paniti Hoonswaeng, mon Directeur de Thèse dont les conseils éclairés et la patiente direction m'ont aidé à réaliser cette étude. A cette occasion, je tiens également à exprimer ma gratitude la plus fidèle à tous les professeurs de la Section de Français qui m'ont fait découvrir la littérature française. Mes remerciements vont également à Monsieur Jacques Charrier, professeur de l'Alliance Française de Bangkok, qui m'a fait de nombreuses suggestions.

Leur soutien précieux aura toujours une place privilégiée dans mes souvenirs.

TABLE DE MATIERES

	Page
บทคัดย่อ.....	iv
RESUME.....	v
DEDICACE.....	vi
CHAPITRE I : INTRODUCTION.....	1
Le matériau textuel.....	1
Didascalies.....	3
CHAPITRE II : LE PRE-TEXTE.....	9
Titre.....	9
1. Les fonctions et les sources du titre.....	11
2. La titrologie dans le theatre d'Ionesco.....	12
Annotation du genre.....	23
1. L'importance de l'annotation du genre.....	23
2. L'annotation du genre dans le théâtre d'Ionesco.....	24

Liste des personnages et nomination.....	32
1. La liste des personnages.....	32
1.1 L'apparition des listes des personnages dans l'histoire du théâtre.....	32
1.2. Liste des personnages dans le théâtre d'Ionesco....	35
2. La Nomination.....	42
2.1 Les personnages sans nom.....	42
2.2 Le nom propre.....	44
2.3 Bérenger-le héros.....	48
Subdivision.....	50
1. Définition.....	50
2. La subdivision dans le théâtre d'Ionesco.....	52
CHAPITRE III : LES DIDASCALIES SPATIO-TEMPORELLES.....	63
L'espace.....	64
1. Définition.....	64
2. L'espace dans le théâtre d'Ionesco.....	66
Le temps.....	87
1. Définition.....	87
2. Le temps dans le théâtre d'Ionesco.....	90
CHAPITRE IV : L'OBJET.....	107
L'objet théâtral.....	107
Les champs sémio-lexicaux des objets.....	113
L'anti-objet.....	121
Objet-sujet et sa prolifération.....	130

CHAPITRE V : LE LANGAGE NON-VERBAL.....	139
La gestuelle.....	140
1. La répétition.....	144
2. L'accélération.....	149
3. La contradiction.....	153
Le bruitage.....	155
1. La sonnerrie.....	156
2. Les bruits des personnages invisibles.....	160
3. Les bruits rhinocériques.....	162
CHAPITRE VI : CONCLUSION.....	166
BIBLIOGRAPHIE.....	170
ประวัติผู้แต่ง.....	173